

eISSN 2953-8114

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
АРМЯНСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ARMENIAN STATE UNIVERSITY OF ECONOMICS

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ЭКОНОМИКА И ОБЩЕСТВО
ECONOMY AND SOCIETY

2(5)

«ՏՆՏԵՍԱԳԵՏ» ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆ 2024

«Տնտեսություն և հասարակություն» գիտական հանդեսը հրատարակվում է Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի գիտական խորհրդի որոշմամբ

Научный журнал "Экономика и общество" издается по решению Ученого совета Армянского государственного экономического университета

The scientific journal "Economy and Society" is published by the decision of the Scientific Council of the Armenian State University of Economics

Գլխավոր խմբագիր՝ Արմեն ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

խմբագրական խորհուրդ՝ Դավիթ ՀԱԽՎԵՐԴՅԱՆ (գլխավոր խմբագրի տեղակալ), Վարդան ԱԹՈՅԱՆ, Մարինե ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ, Լևոն ԲԱՐԽՈՒԴԱՐՅԱՆ, Հայկ ԲԵԶՄԱՆՅԱՆ, Լուսինե ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ, Նարեկ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ, Կարինե ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ, Տիգրան ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ, Թաթևիկ ՄԿՐՏՅԱՆ, Հայկ ՄԱՅԱԿԱՆՅԱՆ, Մանուկ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ, Գրիգոր ՆԱԶԱՐՅԱՆ, Սուսաննա ՉԱԼԱԲՅԱՆ, Սոֆյա ՕՇԱՆՅԱՆ, Օլեգ ԲՈՂՅԱԳԻՆ (Ռուսաստան), Եվա ԳԼԻՆՍԿԱ (Լեհաստան), Դան-Քրիստիան ԴԱԲԻՋԱ (Ռումինիա), Պյոտր ՄԱՆԻԿՈՎՍԿԻ (Լեհաստան), Դավիթ ՍԻԽԱՐԱԼԻԴՅԵ (Վրաստան), Դին ՍԻՆԿՈՎԻՉ (հունգարիա), Ելենա ՍՏԱՆԿՈՎԻՉ (Սերբիա), Ջոլտան ՇԱԿԱԼ (Հունգարիա)

Главный редактор Армен ГРИГОРЯН

Редакционная коллегия: Давид АХВЕРДЯН (Заместитель главного редактора), Вардан АТОЯН, Марине АРАКЕЛЯН, Левон БАРХУДАРЯН, Айк БЕДЖАНИЯН, Лусине КАРАПЕТЯН, Нарек КАРАПЕТЯН, Карине АРУТЮНЯН, Тигран МАРТИРОСЯН, Татул МКРТЧЯН, Айк МНАЦАКАНЯН, Манук МОВСИСЯН, Григор НАЗАРЯН, Сусанна ЧАЛАБЯН, София ОГАНЯН, Олег БОДЯГИН (Россия), Ева ГЛИНСКА (Польша), Дан-Кристиан ДАБИЖА (Румыния), Петр МАНИКОВСКИ (Польша), Золтан САКАЛ (Венгрия), Дин СИНКОВИЧ (Хорватия), Давид СИХАРУЛИДЗЕ (Грузия), Елена СТАНКОВИЧ (Сербия)

Editor-in-chief Armen GRIGORYAN

Editorial Board: Davit HAKHVERDYAN (Deputy Editor-in-Chief), Vardan ATOYAN, Marine ARAKELYAN, Levon BARKHUDARYAN, Hayk BEJANYAN, Lusine KARAPETYAN, Narek KARAPETYAN, Karine HARUTYUNYAN, Tigran MARTIROSYAN, Tatul MKRTCHYAN, Hayk MNATSAKANYAN, Manuk MOVSISYAN, Grigor NAZARYAN, Susanna CHALABYAN, Sofia OHANYAN, Oleg BODYAGIN (Russia), Dan-Cristian DABIJA (Romania), Ewa GLIŃSKA (Poland), Piotr MANIKOWSKI (Poland), David SIKHARULIDZE (Georgia), Dean SINKOVIC (Croatia), Jelena STANKOVIĆ (Serbia), Zoltán SZAKÁL (Hungary)

Պատասխանատու քարտուղար՝ Գոհար ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Տեխնիկական խմբագիր՝ Նաիրա ԽՉԵՅԱՆ

Ответственный секретарь Гоар ОГАНЕСЯН
Технический редактор Наира ХЧЕЯН

Executive Secretary Gohar HOVHANNISYAN
Technical Editor Naira KHCHHEYAN

© Տնտեսություն և հասարակություն, 2024
© Экономика и общество, 2024
© Economy and Society, 2024
© «Տնտեսագետ» հրատարակչություն, 2024
© Издательство «Тнтесает», 2024
© "Tntesaget" publishing house, 2024

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

ՄԱԿՐՈՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԷԴԳԱՐ ԱՂԱԲԵԿՅԱՆ, ԱՐԳԱՄ ԱՐՏԱՇՅԱՆ

Տնտեսության բարդության վերլուծությունը ՀՀ և տարածաշրջանային երկրների օրինակով..... 7

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՄԵԼՔՈՒՄՅԱՆ, ԼՈՒԻԶԱ ՍԱՖԱՐՅԱՆ, ՄԻՔԱՅԵԼ ՆԱՎԱՍԱՐԴՅԱՆ, ԿԱՄՈ ԴԱՎԹՅԱՆ

ՀՀ-ում կենսամակարդակը բնութագրող և դրա վրա ազդող գործոնների վերլուծություն 29

ՎԱՀԵ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ, ԱՐՄԻԴԱ ՔԵՌՅԱՆ

ՀՀ տնտեսության իրական և ֆինանսական հատվածների խզման գնահատումը 55

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ

ԳԱՅԱՆԵ ԱՎԱԳՅԱՆ, ՔՆԱՐԻԿ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ, ԹԵՐԵԶԱ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

ՀՀ առևտրային բանկերի ավանդային և վարկային պորտֆելների ռիսկային դրսևորումները..... 78

ՇՈՒԿԱՆԵՐ ԵՎ ՄՐՑԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՍԱՄՎԵԼ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ, ԱՇՈՏ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

Հայաստանում տավարի մսի շուկան և խոշոր եղջերավոր անասունների սպանդի կազմակերպատնտեսական խնդիրները... 106

ՄԻՔԱՅԵԼ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ, ԳԱՐՐԻԵԼ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ

Հայաստանում տնտեսական մրցակցության պաշտպանության մի քանի հարց 120

ԳՈՐԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՁԵՌՆԱՐԿԱՏԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐՄԵՆ ՔԹՈՅԱՆ, ԱՆՈՒՇ ՇԻՐԻՆՅԱՆ, ԵԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ, ՍՐԲՈՒՀԻ ԻՍՐԱՅԵԼՅԱՆ, ՄԱՐԻԱՄ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ, ՆԱՆԵ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

Քաղցր ըմպելիքների հարկման ազդեցությունը սպառողների վարքագծի և տնտեսական գործունեության վրա 137

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԱԹՈՒԼ ՄԿՐՏՉՅԱՆ, ՄԱՆՈՒԿ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ, ԼՈՒՍԻՆԵ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ, ՆԱՐԵԿ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ, ՆԱՐԻՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Խորհրդային Ադրբեջանում ապրող հայերի թվաքանակի առեղծվածը 157

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՈՖՅԱ ՕՀԱՆՅԱՆ

«Z Սերնդի» անձնային առանձնահատկությունները թվային դարաշրջանում 176

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՌՈՐԵՐՏ ՍԱՐԻՆՅԱՆ

Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական անվտանգության համեմատական պարագծերը 191

СОДЕРЖАНИЕ

МАКРОЭКОНОМИКА

ЭДГАР АГАБЕКЯН, АРГАМ АРТАШЯН

Анализ сложности экономики на примере РА и стран региона..... 7

**ОГАНЕС МЕЛКУМЯН, ЛУИЗА САРАФЯН, МИКАЕЛ НАВАСАРДЯН,
КАМО ДАВТЯН**

Анализ факторов, характеризующих уровень жизни в РА и
влияющих на него..... 29

ВАГЕ МИКАЕЛЯН, АРМИДА КЕРЯН

Оценка разрыва реального и финансового секторов
экономики РА 55

ФИНАНСЫ

ГАЯНЕ АВАГЯН, КНАРИК ВАРДАНЯН, ТЕРЕЗА ВАРДАНЯН

Проявления рисков депозитных и кредитных портфелей
коммерческих банков РА 78

РЫНКИ И КОНКУРЕНЦИЯ

САМВЕЛ АВETИСЯН, АШОТ АВETИСЯН

Рынок говядины и организационно-экономические проблемы
убоя крупно-рогатого скота в Армении 106

МИКАЕЛ МИКАЕЛЯН, ГАБРИЕЛ МИКАЕЛЯН

Некоторые вопросы защиты экономической конкуренции в
Армении 120

БИЗНЕС И ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО

**АРМЕН КТОЯН, АНУШ ШИРИНЯН, ЕЛЕНА МАНУКЯН,
СРБУИ ИСРАЕЛЯН, МАРИАМ АРУТЮНЯН, НАНЕ САФАРЯН**

Влияние налогообложения сладких напитков на потребительское
поведение и экономическую деятельность..... 137

РЕГИОНАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА

**ТАТУЛ МКРТЧЯН, МАНУК МОВCИСЯН, ЛУCИНЕ КАРАПЕТЯН,
НАРЕК КАРАПЕТЯН, НАРИНЕ ПЕТРОСЯН**

Загадка численности армян, проживавших в Советском
Азербайджане 157

ИСТОРИЯ И ФИЛОСОФИЯ

СОФЬЯ ОГАНЯН

Личностные особенности «Поколения Z» в цифровой эпохе 176

РЕЦЕНЗИЯ

РОБЕРТ САРИНЯН

Сравнительные периметры экономической безопасности
Республики Армения 191

C O N T E N T S

MACROECONOMICS

EDGAR AGHABEKYAN, ARGAM ARTASHYAN

Analysing Economic Complexity on the Example of RA and Regional Countries..... 7

**HOYHANNES MELKUMYAN, LOUISA SARAFYAN,
MICHAEL NAVASARDYAN, KAMO DAVTYAN**

Analysis of Factors Characterizing and Influencing the Standard of Living in RA 29

VAHE MIKAYELYAN, ARMIDA KERYAN

Assessment of Real and Financial Sections of RA Economy..... 55

FINANCE

GAYANE AVAGYAN, KNARIK VARDANYAN, TEREZA VARDANYAN

Risk Manifestations of Deposit and Credit Portfolios of RA Commercial Banks..... 78

MARKETS AND COMPETITION

SAMVEL AVETISYAN, ASHOT AVETISYAN

Beef Market and Organizational and Economic Problems of Cattle Slaughter in Armenia..... 106

MIKAYEL MIKAYELYAN, GABRIEL MIKAYELYAN

Some issues of protecting economic competition in Armenia..... 120

BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP

**ARMEN KTOYAN, ANUSH SHIRINYAN, ELENA MANUKYAN,
SRBUHI ISRAELYAN, MARIAM HARUTYUNYAN, NANE SAFARYAN**

The Impact of Taxation of Sugar-Sweetened Beverages on Consumer Behavior and Economic Activity 137

REGIONAL POLICY

**TATUL MKRTCHYAN, MANUK MOVSISYAN, LUSINE KARAPETYAN,
NAREK KARAPETYAN, NARINE PETROSYAN**

The Mystery of the Number of Armenians Living in Soviet Azerbaijan . 157

HISTORY AND PHILOSOPHY

SOFYA OHANYAN

Personality Traits of "Generation Z" in the Digital Age (A Theoretical Analysis) 176

REVIEW

ROBERT SARINYAN

Comparative Paradigm of the Economic Security of the Republic of Armenia..... 191